

het cliënteel overnam dat in de voorgaande jaren door verweerder als stagiair mee werd opgebouwd. Anderzijds blijkt uit de cijfers dat aanlegger altijd het grootste gedeelte van het cliënteel bediend heeft. Bovendien heeft het sterk persoonsgebonden karakter van een dokterspraktijk voor logisch gevolg dat een gedeelte van het cliënteel afhaakt bij vertrek van een partner.

4. De deskundige wijst erop dat de materiële vaste activa vrij fors werden afgeschreven nl. op vijf jaar. Zij werden grotendeels overgenomen van aanlegger en de totale prijs was 65.691,78 EUR. De overnemer van de aandelen geniet uiteraard het voordeel van de versnelde afschrijving nl. het verschil tussen de boekhoudwaarde en de werkelijke waarde. Dit is de boekhoudkundige vertaling van het feit dat aanlegger de bestaande infrastructuur zonder meer verder mag gebruiken terwijl de vertrekkende arts een nieuwe praktijk dient op te bouwen. De installaties waren verzekerd voor 4.941.392 BEF en de deskundige berekent de correctie op de afschrijving van de installaties en de lasarmed. over een periode van vijf jaar op 1.820.000 BEF.

5. De deskundige berekent de waarde van de totaliteit van de aandelen op 7.100.000 BEF. Verweerder stelt dat het cliënteel werd gewaardeerd aan 133 % van de omzet gebruikt bij overname. Dit is overdreven omdat een aantal indirecte vergoedingen werden meegerekend. Anderzijds komt het de rechtbank - ook op grond van alle eerder aangehaalde elementen - voor dat gezien het korte verloop van de samenwerking bij het einde van de samenwerking dient rekening gehouden met de werkwijze bij de aanvang van de samenwerking.

Een waardebeoordeling van de totaliteit van de aandelen op 200.000 EUR. komt de rechtbank dan ook gepast voor.

[...]

OM DEZE REDENEN,

Wij, A. LYSSENS, Voorzitter der Rechtbank van Koophandel te Tongeren, zetelend ZOALS in kort geding, bijgestaan door W. Meurmans, e.a. Adj.-griffier, uitspraak doende op tegenspraak :

Het tussenvonnissen d.d. 15 juli 1997 verder uitwerkend bepaalt de waarde van de aandelen van de burgerlijke B.V.B.A. dr. Claessens - dr. Schouteden op het ogenblik van de overname op 200.000 EUR. Veroordeelt aanlegger tot betaling aan eerste verweerder van 100.000 EUR vermeerderd met de vergoedende interesten vanaf 15 juli 1997 en verminderd met de eerder gedane betaling van 3.000.000 BEF of 74.368,05 EUR.

[...]

NOOT

RECENTE EVOLUTIES INZAKE HET TIJDSTIP WAAROP DE WAARDE VAN AANDELEN N.A.V. DE UITSLUITING OF UITTREDING VAN EEN AANDEELHOUDER MOET WORDEN BEPAALD

1. Principe : de soevereine appreciatiebevoegdheid van de rechter

In dit nummer worden een aantal recente gerechtelijke uitspraken opgenomen waarin de problematiek van de waardebeoordeling van aandelen n.a.v. een procedure in gedwongen uittreding of uitsluiting van een aandeelhouder/vennoot van een NV of BVBA aan bod komt. De procedure in uitsluiting of uittreding maakt het voorwerp uit van de artikelen 334-342 W.Venn. wat de BVBA betreft en de artikelen 636-644 W.Venn. wat de NV betreft.

In andere bijdragen werden de procedure en toepassingsvoorwaarden van de voornoemde bepalingen reeds uitgebreid uiteengezet, zodat hier verder niet wordt op ingegaan⁽¹⁾. In de voorgaande bijdragen werd reeds de onduidelijkheid aangestipt betreffende het ogenblik waarop de waarde van aandelen moet worden bepaald wanneer een rechter besluit dat de toepassingsvoorwaarden van de artikelen 334 c.q. 636 (uitsluiting) W.Venn. respectievelijk 340 c.q. 642 (uittreding) W.Venn. zijn vervuld. Immers bevat het Wetboek van vennootschappen nergens een aanduiding van het tijdstip dat in aanmerking moet worden genomen om de waarde vast te stellen van de over te dragen aandelen. Dit betekent dat de rechter over een soevereine appreciatiebevoegdheid terzake beschikt en een billijke oplossing kan zoeken voor interne conflicten binnen de vennootschap. De enige beperking terzake is dat hij uiteraard de grenzen van de hem opgedragen bevoegdheid moet respecteren. Hiermee wordt bedoeld dat de bevoegdheid waarover de voorzitter van de rechtbank van koophandel optredend zoals in kort geding beschikt inzake de uitsluiting of uittreding van een aandeelhouder of vennoot afwijkt van de algemene bevoegdheidsregels zodat zij op een restrictieve wijze moet worden geïnterpreteerd.

Een restrictieve interpretatie kan echter niet tot gevolg hebben dat een bepaling in de praktijk onwerkzaam wordt. Zoals terecht door bepaalde rechtsleer wordt opgemerkt, is het voor een aandeelhouder niet eenvoudig om een vermindering van de waarde van zijn aandelen ingevolge schade aan het vermogen van de vennootschap te gaan verhalen⁽²⁾. Daar meestal de betrokken aandeelhouder of vennoot eveneens bestuurder of zaakvoerder is en de geïnterpreteerde

1. Zie o.m. D. VAN GERVEN en M. WYCKAERT, "Kroniek Vennootschapsrecht 1999-2000, *T.R.V.* 2000, 362; E. JANSSENS, "De waardering van aandelen n.a.v. een uitsluiting of uittreding van aandeelhouders in een NV", *T.R.V.* 2001, 364-372; D. VAN GERVEN en M. WYCKAERT, "Kroniek Vennootschapsrecht 2000-2001, *T.R.V.* 2001, 480-483;

D. VAN GERVEN en M. WYCKAERT, "Kroniek Vennootschapsrecht 2001-2002, *T.R.V.* 2002, 438-442.

2. J. VANANROYE, "De minderheidsvordering : onterecht onbemind?", *T.R.V.* 2003, 426; B. TILLEMANS, "De uittreding en uitsluiting", in *Sancties en Nietigheden*, Gent, Larcier, 2003, 179.

kunnen worden teruggebracht tot conflicten op het niveau van het bestuur, zal de geijkte weg in geval van vermogensschade door een vennootschap, de vennootschapsvordering (of minderheidsvordering) zijn. Een dergelijke vordering zal weinig nuttig zijn voor een aandeelhouder die uit de vennootschap verdwijnt⁽³⁾. Een pragmatische benadering dringt zich derhalve op bij het bepalen van de peildatum in geval van een gedwongen uitsluiting of uittreding.

2. Overzicht van de recente verschillende visies in rechtspraak en rechtsleer

2.1. *Verschillende tijdstippen waarop de waarde van de over te dragen aandelen kan worden bepaald*

Uit de in dit nummer opgenomen rechtspraak komt duidelijk naar voren dat hoven en rechtbanken ten volle gebruikmaken van de soevereine appreciatiebevoegdheid die het Wetboek van vennootschappen hen toekent om het tijdstip vast te leggen waarop de waarde van de over te dragen aandelen moet worden vastgesteld. Naargelang van het geval wordt de waarde van de over te dragen aandelen bepaald op respectievelijk :

1. een tijdstip voorafgaand aan het ontstaan van het conflict, zoals de datum van oprichting van de vennootschap of de datum van het afsluiten van de laatste jaarrekening;
2. het ogenblik dat de gegronde reden(en) op grond waarvan tot uitsluiting of uittreding wordt besloten, zich heeft (hebben) voorgedaan;
3. het ogenblik waarop de procedure wordt ingeleid of de datum van de inleidingszitting;
4. het ogenblik dat het vonnis, waarin de uitsluiting of uittreding wordt bevolen, wordt genomen; of
5. op een tijdstip na het (tussen)vonnis.

2.2. *Een tijdstip voorafgaand aan het ontstaan van het conflict, zoals de datum van oprichting van de vennootschap of de datum van het afsluiten van het laatste boekjaar*

Deze stelling wordt meestal vanuit pragmatisch oogpunt gevolgd, wanneer de rechter de waarde van de

aandelen vaststelt zonder de tussenkomst van een deskundige.

De Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Tongeren volgt in zijn beschikking van 5 november 2002 vanuit praktische overwegingen de bovenstaande zienswijze. In een geschil tussen aandeelhouders waarbij misbruik van meerderheid en het ontslag van de minderheidsaandeelhouder als gedelegeerd bestuurder centraal stonden, oordeelde de Voorzitter dat de datum van de afzetting als gedelegeerd bestuurder de meest voor de hand liggende datum was. Om onnodige kosten (verbonden aan een afsluiting van de boeken) te vermijden, wordt evenwel de datum van de afsluiting van het laatste boekjaar in aanmerking genomen. De aldus vastgestelde jaarrekening moest dan door de deskundige worden gecorrigeerd aan de hand van een aantal aanpassingen die de meerderheidsaandeelhouder na het ontslag van de gedelegeerd bestuurder/minderheidsaandeelhouder had doorgevoerd.

2.3. *Het ogenblik dat de gegronde reden(en) op grond waarvan tot uitsluiting of uittreding wordt besloten, is (zijn) ontstaan*

Centraal in een procedure tot uitsluiting of uittreding van een aandeelhouder staan de gegronde redenen die een dergelijke beslissing staven. De eisende partij verwerft haar subjectief recht⁽⁴⁾ om de vordering tot uitsluiting of uittreding in te stellen op het ogenblik dat de gegronde redenen zich hebben voorgedaan of een aanvang nemen⁽⁵⁾. Op dat ogenblik is de eiser gerechtigd om de uittreding of uitsluiting te verkrijgen. Het is dan ook voor de hand liggend dat de peildatum op een dergelijk tijdstip kan worden vastgelegd. Er kan niet aan worden voorbijgegaan dat een subjectief recht de macht met zich meebrengt om de eerbiediging van dit recht af te dwingen wanneer de 'schuldenaar' niet vrijwillig zijn verplichtingen nakomt. Een subjectief (vorderings-)recht geeft immers recht op een bepaalde gedraging vanwege de schuldenaar van deze gedraging en schept een welbepaald rechtsverband tussen de titularis van het subjectief recht en de 'schuldenaar' van de gedraging⁽⁶⁾. Het bestaan van een subjectief recht en de daaraan verbonden mogelijkheid om dit recht af te dwingen zijn nauw aan elkaar verbonden⁽⁷⁾. Op grond van deze redenering beschikt de rechter in het kader van zijn soevereine appreciatiebevoegdheid over de mogelijkheid om de peildatum te plaatsen voor de gegronde redenen die aanleiding hebben gegeven tot de procedure.

3. Zie het arrest van het Hof van Beroep te Gent van 16 juni 2003, waarin de vordering op grond van art. 642 W.Venn. wordt afgewezen omdat n.a.v. de tussengekomen ontbinding van de vennootschap kon worden overgegaan tot de wedersamenstelling van het vermogen van de vennootschap (waartoe reeds de nodige procedures werden ingeleid), zodat het Hof meende dat de gegronde redenen niet langer voorhanden waren. Het Hof meent dat de eiser aan het einde van de vereffeningsactiviteit de vergoeding zal hebben ontvangen voor zijn aandelen die hij eveneens zou hebben gekregen op grond van een procedure tot gedwongen uittreding.

4. Een subjectief recht is een door het objectief recht aan een rechtssubject erkende of toegekende heerschappij die strekt tot de bevrediging van menselijke behoeften (W. VAN GERVEN, "Algemeen Deel", *Beginnselen van Belgisch Privaatrecht*, Standaard, 1969), 87.

5. J. DABIN, *Le droit subjectif*, Dalloz, 1952, 181, stelt terzake dat vorderingsrechten "*frappent des personnes, en ce sens qu'une personne, le débiteur, est tenue vis-à-vis d'une autre, le créancier, titulaire du droit, de l'accomplissement de certaine prestation formant le contenu de l'obligation. Du fait de l'obligation qui le lie au créancier, la liberté du débiteur subit non seulement restriction, mais emprise: sa personne est "engagée". A défaut d'exécution volontaire, l'exécution forcée pourra intervenir sur le corps ou le patrimoine de l'obligé. Ainsi le bien utile qui fait l'objet de la prestation obligatoire n'appartient au créancier qu'indirectement par le moyen de la dette; mais cette dette exigible pèse directement sur le débiteur, auquel le créancier peut réclamer satisfaction au besoin par voie de contrainte.*"

6. W. VAN GERVEN, *o.c.*, 99.

7. J. DABIN, *o.c.*, 97.

Het Hof van Beroep te Gent stelt in die zin, in zijn arrest van 16 juni 2003, dat bij gebreke van indicatie omtrent de in acht te nemen peildatum in het Wetboek van vennootschappen, het tot de soevereine appreciatiebevoegdheid van de rechter behoort om enerzijds de peildatum vast te leggen en anderzijds de omstandigheden te omschrijven waarmee rekening moet worden gehouden bij de waardering van de aandelen. Mits de nodige motivering wordt gegeven, belet, volgens het Hof, niets dat de peildatum wordt geplaatst op een ogenblik voordat de gegronde redenen zich hebben voorgedaan.

De bovenstaande zienswijze werd eveneens toegepast door het Hof van Beroep te Antwerpen in zijn arrest van 26 oktober 1998 (*T.R.V.* 2000, 465). Het Hof gaf de deskundige de opdracht om de waarde van de aandelen zowel op het ogenblik dat de onenigheid tussen de procederende partijen ontstond als op de datum van het arrest te bepalen. Tegelijkertijd bestond de opdracht van de deskundige erin om na te gaan of, sinds het ontstaan van het betwistingen wel behoorlijk werd bestuurd en of de boekhouding regelmatig werd gevoerd. Voor iedere onregelmatigheid in het bestuur of de boekhouding diende de weerslag op de waarde van de aandelen te worden aangegeven.

Ook het Hof van Beroep te Brussel merkte in zijn arrest van 14 december 2000 terecht op dat bij de waarde-bepaling "*de gegronde redenen niet mogen worden gebonoreerd*", zodat rekening moest worden gehouden met handelingen of het gebrek aan handelingen die door de geïncrimineerde aandeelhouder werden gesteld en die de vennootschap in haar normaal te verwachten elan hebben belemmerd (*A.J.T.* 2001-2002, 327). In dezelfde zin oordeelde het Hof van Beroep te Brussel dat, omdat niet kon worden aangetoond dat een belangrijke vermindering in waarde van de aandelen van de betrokken vennootschap uitsluitend was te wijten aan de geïncrimineerde partij, de datum van het arrest als doorslaggevend moest worden beschouwd (*J.L.M.B.* 2002, 1355).

In de in dit nummer gepubliceerde uitspraken volgen zowel de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Tongeren in zijn beschikking van 5 november 2002 als het Hof van Beroep te Gent in zijn arrest van 8 november 2002 deze zienswijze⁽⁸⁾. Interessant in die zin is eveneens de beschikking van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Leuven. De procedure had betrekking op de aandelen van een BVBA die in handen waren van een echtpaar dat een markt kraam uitbaatte. Eén van de partijen voerde aan dat een belangrijk deel van de omzet van de BVBA 'in het zwart' werd gerealiseerd, zodat een bepaling van de

waarde van de aandelen op basis van de jaarrekening en de boekhouding van de BVBA niet beantwoordde aan de werkelijkheid. De Voorzitter gaf de deskundige de opdracht rekening te houden met de beweerde manipulaties van de boekhouding bij de waardering van de aandelen van de vennootschap. Daarenboven waren een aantal gemeenschappelijke fondsen op de rekening-courant van één van de echtgenoten boektoekt. De deskundige werd verzocht de nodige correcties door te voeren aangezien de echtgenoten met het stelsel van algehele gemeenschap waren gehuwd.

Ook de rechtsleer lijkt zich steeds meer uit te spreken voor het vaststellen van de peildatum voorafgaand aan het ontstaan van de gegronde redenen⁽⁹⁾. De onderliggende motivering gaat meestal terug naar het billijkheidsargument.

2.4. Het ogenblik waarop de procedure wordt ingeleid of de datum van de inleidingszitting

Als fundering voor deze stelling wordt aangegeven dat het ogenblik van de inleiding van de vordering het meest objectieve ogenblik is waarop de rechten van de partijen kunnen worden geëvalueerd. Als het ware worden de respectievelijke rechten en verplichtingen der partijen gekristalliseerd op het ogenblik dat de vordering wordt ingeleid⁽¹⁰⁾. Door het te kiezen voor het tijdstip van het inleiden van de vordering wordt iedere discussie vermeden over het ogenblik dat de gegronde redenen zich voor het eerst hebben gemanifesteerd.

Aldus neemt het vonnis van de Rechtbank van Koophandel te Hasselt van 2 februari 2001 (*T.R.V.* 2001, 393) als peildatum de datum van de dagvaarding. De onderliggende reden is dat partijen zelf hebben aangegeven dat deze datum kan worden gehanteerd voor de waarde-bepaling. Aanvullend wordt evenwel de deskundige verzocht om na te gaan welke beslissingen of transacties tussen de laatste afsluiting van het boekjaar en de waarde-bepaling een invloed hebben uitgeoefend op de waarde van de aandelen. Aldus komt onrechtstreeks het billijkheidselement weer naar boven. Dit vonnis werd in beroep bevestigd⁽¹¹⁾.

2.5. Het ogenblik dat het tussenvonnis, waarin de uitsluiting of uittreding wordt bevolen, wordt genomen

Deze stelling wordt voornamelijk door de vroegere rechtsleer naar voren geschoven⁽¹²⁾. Het uitgangspunt

8. Zie eveneens o.m. Vz. Kh. Kortrijk 16 september 1996, *A.J.T.* 1996-1997, 334; Kh. Brugge 9 april 1997, onuitgeg. gecit. door B. TILLEMANS, o.c., 179, voetnoot 435; Vz. Kh. Hasselt 2 februari 2001, *T.R.V.* 2001, 393; Vz. Kh. Brugge 13 juni 2001, *DAOR* 2001, 280.

9. H. BRAECKMANS, "De uitsluiting en uittreding van aandeelhouders", *R.W.* 2000-2001, 1372; J. CORBISIER, "Actualités récentes en droit des sociétés : résolution des conflits entre associés (pour les petites) et corporate governance (pour les grandes)", *DAOR Actualité* 2000-2001/1, 8; D. VAN GERVEN en M. WYCKAERT, "Kroniek Vennootschapsrecht 2000-2001", *T.R.V.* 2001, 483; *Ibidem*, "Kroniek Vennootschapsrecht 2001-2002", *T.R.V.* 2002, 438; H. DE WULF, "Geschillenregelingen in vennootschappen: capita selecta", in *Omgang met vennootschappen : regulering en rechtspraktijk*, Antwerpen, Maklu, 2002, 65; B. TILLEMANS, "De uittreding en uitsluiting", in *Sancties en Nietigheden*, Gent, Larcier, 2003, 179.

10. Dit brengt H.P. LEMAITRE ertoe te schrijven "*le juge doit donc faire droit*

à la demande telle qu'elle s'établit à la date à laquelle le demandeur à l'action la revendique - c'est-à-dire au jour de la citation"; "Les clauses visant à la prévention des situations de blocage et au règlement des conflits entre actionnaires", Studiedag Vanham & Vanham 10 april 2003, 18.

11. Zie Antwerpen 27 februari 2003, niet gepubliceerd.

12. J.M. NELISSEN-GRADE, "De geschillenregeling en de uitkoopregeling", in *De nieuwe vennootschapswetten van 7 en 13 april 1995*, Jan Ronse Instituut, Kalmthout, Biblio, 1995, 361; J. CORBISIER, "La société et ses associés", in *Droit des sociétés : les lois des 7 et 13 avril 1995*, Centre d'Etudes Jean Renauld (ed.), Brussel, Bruylant, 1995, 229; E. POTTIER en M. DE ROECK, "Le divorce entre actionnaires : premières applications jurisprudentielles des procédures d'exclusion et de retrait", *T.B.H.* 1998, 579 en recent nog door F. DE CLIPPELE, "De waarde-bepaling van aandelen ingevolge de gedwongen overdracht en bij de inbreng in natura", *R.W.* 2001-2002, 982.

terzake is dat rekening houden met een ander tijdstip dan de datum van de uitspraak in feite neerkomt op het potentieel toekennen van een schadevergoeding op grond van een foutief gedrag van één van de partijen. De beperkingen van deze redenering werden reeds voorheen uiteengezet¹³. Recent nog merkte een auteur terecht op dat het bovenstaande eigenlijk een schijnargument is. Immers maakt de *actio mandati*, die kan worden of is ingeleid ingevolge schade aan het vennootschapsvermogen, eveneens deel uit van het vermogen van de vennootschap¹⁴. Als procederende partij is het derhalve aangewezen, wanneer de zaak zich ertoe leent, om een *actio mandati* in te leiden, zodat, zelfs wanneer de zienswijze wordt gevolgd dat de waardebeperking op het ogenblik van het tussenvonnissen moet plaatsgrijpen, de gevolgen van de onenigheid onrechtstreeks tot uiting kunnen worden gebracht in de waardering van de aandelen.

De Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Leuven volgt in zijn beschikking van 19 juni 2003 deze traditionele stelling. Na te hebben beslist dat de voorwaarden voor een uitsluiting (art. 334 W.Venn.) zijn vervuld, stelt de voorzitter dat er geen reden is waarom er zou moeten worden uitgegaan van een andere peildatum, zoals de datum vanaf wanneer de overdrager werd verhinderd zijn mandaat als zaakvoerder effectief uit te oefenen.

Zelfs in het geval dat de rechter opteert voor de traditionele stelling wordt meer en meer aandacht besteed aan het billijkheidsaspect. Het Hof van Beroep te Gent heeft aldus in zijn arrest van 8 november 2002 de peildatum vastgesteld op de datum van het arrest, doch laat de deskundige de mogelijkheid om rekening te houden met de verschillende stadia van het geschil (ontstaan van de eerste moeilijkheden, betekening dagvaarding, datum arrest). Op die manier speelt de invloed van de onenigheid in de beoordeling van de waarde van de aandelen opnieuw een rol.

2.6. Een tijdstip na het tussenvonnissen waarin de overdracht wordt bevolen, zoals de datum dat de deskundige zijn verslag neerlegt bij de rechtbank

In bepaalde gevallen wordt de peildatum niet vóór de datum van het tussenvonnissen, maar wel nadien gelegd. Aldus wordt in verscheidene uitspraken aan de deskundige mede de opdracht gegeven om de waarde van de aandelen (mede) te bepalen op de datum van neerlegging van zijn verslag (b.v. recent Voorz. Kh. Brussel 2 april 2003).

Interessant is ongetwijfeld het arrest van het Hof van Beroep te Gent van 17 maart 2003. Het Hof neemt als uitgangspunt de waardering van de aandelen op het ogenblik dat de overnemende aandeelhouder de feitelijke leiding van de vennootschap heeft opgenomen.

Omdat de waarde evenwel afhankelijk is van het resultaat van een hangende procedure, werd de overnameprijs slechts voorlopig vastgesteld. De definitieve waarde van de aandelen zal door het Hof worden begroot nadat een definitieve beslissing in de voormelde procedure is tussengekomen. Voorlopig moet de overnemer de provisioneel begrote koopprijs storten in de Deposito- en Consignatiekas.

3. Conclusie

Besluitend kan worden gesteld dat er nog steeds geen eenduidige rechtspraak bestaat m.b.t. de peildatum die moet worden in acht genomen in geval van een uitsluiting of uittreding van een aandeelhouder. Steeds meer komt in de rechtspraak en de rechtsleer een tendens naar voren om de peildatum vóór de datum van de uitspraak te plaatsen waarin de uitsluiting of uittreding wordt bevolen.

Een dergelijke evolutie is ontegensprekelijk toe te juichen. Het is immers een billijke oplossing : ze laat toe dat de aandeelhouder die de gegronde reden inroept niet wordt afgestraft, omdat de waarde van zijn aandelen wordt bepaald op het ogenblik dat de gegronde reden reeds de waarde van de vennootschap heeft aangetast. Daarenboven wordt aldus kort proces gemaakt : de aandeelhouder moet niet meer in een afzonderlijke procedure voor de rechtbank van koophandel schadevergoeding vragen voor het verlies van waarde veroorzaakt door de gegronde reden. Het is dus ook verantwoord in het licht van de proces-economie die de auteurs van het *Gerechtelijk Wetboek* nastreven.

Recent werd het Hof van Cassatie¹⁵ verzocht zich uit te spreken over een arrest dat enerzijds stelde dat de waardering moest plaatsgrijpen op het ogenblik van het inleiden van de vordering, terwijl verder in het arrest werd aangegeven dat de waarde moest worden vastgesteld op een tijdstip dat zich vóór het inleiden van de vordering situeerde (meer bepaald de datum van afsluiting van het laatste boekjaar waarin beide partijen werkzaam waren in de vennootschap). De eiser in cassatie meende een tegenstrijdigheid in het arrest aan te treffen, doch ving bot. De voorziening in cassatie stelde evenwel niet dat het leggen van de peildatum voor het inleiden van de vordering een wetschending is, zodat het voornoemde cassatie-arrest geen einde zal stellen aan de hierboven weergegeven discussie. Het arrest van het Hof van Cassatie van 30 oktober 2003 duidt er wel op dat het Hof van Cassatie niet zonder meer een arrest zal vernietigen dat voldoende motiveert waarom de peildatum op een welbepaald tijdstip werd vastgelegd.

Elke Janssens

13. E. JANSSENS, *o.c.*, 369.
14. J. VANANROYE, *o.c.*, 427.

15. Cass. 30 oktober 2003, eveneens gepubliceerd in dit nummer.